

Behandeling Botox bij een overactieve blaas

Bij u is de diagnose van een 'overactieve blaas' vastgesteld. Dit betekent dat u vaak moet plassen en dat er sprake is van een verhoogde aandrang. Vaak is er ook ongewenst urineverlies, de zogenoemde aandrangs (urge)-incontinentie. De oorzaak van een overactieve blaas is meestal onbekend.

Gangbare behandelingen zoals medicijnen en bekkenbodetherapie (blaastraining) hebben bij u tot onvoldoende resultaat geleid. De toediening van botuline-toxine (Botox) kan dan mogelijk uitkomst bieden.

Botuline-toxine voor de blaas is nog geen geregistreerd medicijn voor gezonde patiënten, maar zeer recent is Botuline-toxine wel geregistreerd voor gebruik van blaasklachten bij patiënten met een neurologische ziekte. De injecties met Botuline toxine worden wereldwijd veel toegepast en mogen gebruikt worden door uw arts.

Wat is 'botox'?

Botuline-toxine, beter bekend onder de merknaam 'botox', is de laatste jaren zeer populair geworden als 'wondermiddel' tegen rimpels. Het is een natuurlijk gif dat wordt gemaakt door de bacterie *Clostridium botulinum*. Deze bacterie komt overal ter wereld voor in de grond en in water. Botuline-toxine kan als een medicinale stof gebruikt worden omdat het de signaaloverdracht van zenuwvezels naar spieren onderbreekt. Als botuline-toxine (Botox® of Dysport®) in een spier wordt gespoten, kan die spier geen signaal meer ontvangen en wordt die spier verlamd.

Binnen de urologie wordt botuline-toxine gebruikt voor behandeling van een overactieve blaas, met of zonder aandrangs (urge)-incontinentie. Daarnaast zijn er aanwijzingen dat het ook kan helpen bij het pijnlijke blaassyndroom.

Als botuline-toxine in de blaasspier wordt ingespoten, wordt de signaaloverdracht van de zenuwuiteinden naar de blaasspier geblokkeerd. Hierdoor neemt de contractiekracht (samentrekking) van de blaas af. Daarnaast worden waarschijnlijk ook gevoelszenuwen vanuit de blaas geblokkeerd, waardoor het gevoel van aandrang om te plassen vermindert en u minder vaak hoeft te plassen waarbij u dan grotere porties plast. Botuline-toxine is in zeer kleine hoeveelheden een veilig middel bij de behandeling van onder andere een overactieve blaasspier. De behandeling geeft een verbetering van de klachten bij ongeveer 80% van de patiënten.

Vorbereiding

Wanneer u bloedverdunnende medicijnen gebruikt moet u dit van te voren melden aan de uroloog, deze zal met u bespreken of u eventueel tijdelijk moet stoppen met inname van deze medicatie.

De behandeling

De behandeling met Botuline-toxine injecties vindt plaats in dagbehandeling. In sommige gevallen kan het zijn dat u 1 nacht ter observatie moet blijven. De behandeling zal plaatsvinden onder algehele narcose of met een ruggenprik.

Voor het juiste effect moet botuline-toxine direct in de blaasspier gespoten worden en wel op meerdere plaatsen om een goed effect te krijgen. De uroloog brengt hiervoor een blaaskijker (cystoscoop) in uw blaas via de plasbuis. Via een lange injectienaald wordt dan op de juiste plaats geprikt, in totaal op 15 plaatsen in de blaaswand. Op elk van die plaatsen wordt een kleine hoeveelheid botuline-toxine geïnjecteerd. Het kan zijn dat u na de behandeling kortdurend een slangetje in de blaas (catheter) krijgt, maar dit is eerder uitzondering dan regel, en deze wordt dan bijna altijd binnen 1 uur na de ingreep alsnog verwijderd.

Als u spontaan geplast heeft, mag u naar huis. Als het niet lukt om (uit) te plassen, zal de blaas leeggemaakt worden met behulp van een katheter.

Na de behandeling

De behandeling geeft in het algemeen geen nare bijverschijnselen. Er is geen specifieke nazorg nodig. U mag na de ingreep weer uw normale activiteiten oppakken. Bij pijnklachten mag u zo nodig Paracetamol of een ander pijnstillend middel gebruiken.

Het effect van de behandeling is na ongeveer drie dagen merkbaar. Het kan per persoon fors verschillen en daarom kan de behandeling soms wat tegenvallen. De meeste patiënten (80%) bemerken wel een (grote) verbetering van hun klachten. Helaas werkt Botuline toxine maar 6 tot 12 maanden. Als het is uitgewerkt, kan de behandeling eventueel wel herhaald worden.

Complicaties/bijwerkingen

Een blaasontsteking

U kunt na de ingreep een blaasontsteking krijgen. Om dit te voorkomen zal u tijdens de behandeling een antibiotica toegediend krijgen.

Bloederige urine

Door de meerdere injecties in de blaaswand kan er kortdurend (1-2 weken) wat bloed in de urine zichtbaar zijn. Dit is niet erg en vrijwel altijd van tijdelijke aard. Als er sprake is van bloedstolsels en/of het onvermogen om hierdoor goed te kunnen plassen (of katheteriseren), dient u contact op te nemen met de polikliniek urologie.

Moeilijk zelf kunnen plassen

Bij sommige patiënten werkt de botuline-toxine zó goed, dat zij enige tijd niet goed kunnen plassen en daarom zichzelf enkele malen per dag moeten katheteriseren. Gelukkig komt dit niet vaak voor. De botuline-toxine zal op een gegeven moment uitwerken zodat de blaas waarschijnlijk weer normaal kan samenknijpen (plassen).

Twijfelt u of u dit katheteriseren wel zelf aankunt of -durft? U heeft de gelegenheid om dat vóór de behandeling (poliklinisch) te leren van onze continentie-verpleegkundigen. Ook krijgt

u dan de benodigdheden hiervoor mee, om zo nodig thuis te gebruiken in de dagen na de operatie als u niet of onvoldoende (uit)plast.

Contact opnemen met het ziekenhuis

Neem bij onverwachte gebeurtenissen zoals koorts, veel pijn of veel bloedverlies contact op met de polikliniek Urologie ☎ **(036) 868 8718**.

Indien u buiten kantooruren hulp nodig heeft, neemt u dan contact op met Spoedpost Almere, ☎ **(036) 868 8811**.

Tot slot

De brochure betreft een algemene voorlichting en is bedoeld als extra informatie naast het gesprek met uw behandelend arts. Bijzondere omstandigheden kunnen aanleiding geven tot wijzigingen. Dit zal altijd door uw uroloog aan u kenbaar worden gemaakt.

Heeft u na het lezen van deze folder nog vragen kunt u op werkdagen contact opnemen met de polikliniek Urologie ☎ **(036) 868 8718**.